

Günlük Yaşam ??itsel Davran?? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Günlük Yaşam ??itsel Davran?? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22507>

Özet

Günlük Yaşam İletişim Davranış Ölçeği (GYİDÖ), bireylerin günlük yaşam ortamlarındaki iletişim davranış biçimlerini ve iletişim yeteneklerini nasıl kullandıklarını değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, orijinal bir araçın Türkçe diline uyarlama çalışması sonucunda kullanıma sunulmuştur. Ölçek, özellikle iletişim cihazı kullanan veya iletişim zorluğu yaşayan bireylerin fonksiyonel iletişim becerilerini öz bildirime dayalı olarak ölçmeyi hedefler.

Ölçek, toplam 24 maddeden oluşmakta olup, bireyin sosyal etkileşimlerde, gürültülü ortamlarda ve çeşitli dinleme koşullarında sergilediği tipik iletişim tepkileri 7 dereceli bir Likert tipi derecelendirme sistemiyle ölçmektedir. Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması 2020 yılında Özge Selen Avcı tarafından bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

İletişim Davranış, İletişim Kaybı, Psikometrik Araç, Öz Bildirim Ölçeği, Uyarlama, Günlük Yaşam Becerileri, İletişim Rehabilitasyonu.

Yazarlar

Özge Selen Avcı

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, bireylerin karmaşık ve gürültülü günlük yaşam koşullarında sergiledikleri iletişim davranışları sistematik olarak kaydetmek ve değerlendirmektir. Ölçek, klinik ve araştırma ortamlarında, iletişim rehabilitasyonu süreçlerinin etkinliğini belirlemek ve bireyin sosyal ortamlarda iletişim bilgiyi nasıl iletildiğini anlamak için kullanılır.

GYİDÖ, özellikle iletişim cihazı veya koklear implant kullanan kullanıcıların cihazlarından sağladıkları faydayı ve günlük hayatta karşılaştıkları iletişim zorlukları subjektif olarak değerlendirmeye yardımcı olur. Bu sayede odyologlar ve araştırmacılar, tedavi planlarını bireyin gerçek yaşam deneyimlerine göre optimize edebilirler.

Yapı

Ölçek, bireyin çevre ile etkileşiminde ortaya çıkan iletişim davranış yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle iletişim farkındalık, iletişim aygıt etme, iletişim dikkat ve konuşma algısı gibi alt boyutları içerir. Ölçek maddeleri, bireyin iletişim uyaranlara tepki verme hızı, konuşma seslerini anlama becerisi ve gürültüde dinleme performansı gibi fonksiyonel becerileri kapsamaktadır.

Ölçeğin orijinal formu, içsel yeteneklerin geniş bir yelpazesini temsil eden faktörel bir yapıya sahiptir. Türkçe uyarlama çalışması, bu çok boyutlu yapının Türk kültürüne özgü dil ve davranış bağlamında da geçerliliğini koruduğunu göstermeyi amaçlanmıştır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe formunun geçerlik çalışmaları, Ankara Üniversitesi'nde Özge Selen Avcı tarafından 2020 yılında tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında detaylıca incelenmiştir. Bu çalışmada, ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemek üzere genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır.

Geçerlik sonuçları, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı içsel davranış yapıları tutarlı bir şekilde ölçtüğünü doğrulamıştır. Adaptasyon sürecinde, dilsel geçerlik ve kültürel uygunluk testleri de geçerlik kanıtlarının bir parçası olarak değerlendirilmiştir.

Güvenirlik

Türkçe uyarlamanın güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık ve zamana bağlı kararlılık (test-tekrar test güvenilirliği) yöntemleri ile sağlanmıştır. İç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa), ölçeğin 24 maddesinin aynı yapıyı ölçme derecesini göstermiş ve kabul edilebilir düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Yüksek bir güvenilirlik derecesi, ölçeğin ölçüm hatalarını minimize ettiğini ve farklı zamanlarda veya farklı uygulamalar tarafından uygulandığında tutarlı sonuçlar üretebildiğini gösterir, bu da ölçeğin klinik değerlendirmelerdeki önemini artırmaktadır.

Faktör Analizi

Günlük Yaşam Psikolojik Davranış Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasında, ölçeğin psikometrik özelliklerini doğrulamak amacıyla faktör analizi teknikleri uygulanmıştır. Bu analizler, 24 maddenin hangi temel içsel davranış faktörleri altında toplandığını belirlemiştir.

Faktör yapısının orijinal ölçekle benzerlik göstermesi, çeviri ve kültürel adaptasyonun başarılı olduğunu önemli bir göstergesidir. Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin yapısal bütünlüğünü ve çok boyutlu içsel davranış modeline uygunluğunu kanıtlamıştır.

Araç

Test Type: Psikometrik Öz Bildirim Ölçeği (Uyarlama)

Format: 24 maddeden oluşmaktadır. Cevaplar, 7 dereceli Likert tipi bir ölçek üzerinde üretilir.

Language Available: Türkçe

Population Group: İstisnai zorluğu yaşıyan bireyler, istisnai cihaz kullanıcılar veya genel popülasyonun istisnai davranışları değerlendirme isteyen araştırmacılar.

Age Group: Genellikle yetkin popülasyonu hedefler.

Population Details: Türkiye'deki üniversite öğrencileri veya ilgili klinik popülasyonlar üzerinde test edilmiştir (Yüksek lisans tezi kapsamında).

Test Methodology: Bireylerin, günlük yaşamda sergiledikleri istisnai davranışları sıklık ve yoğunluğunu belirten öz bildirim yöntemi kullanılır.

Anahtar Kelimeler

İstisnai Performans, Odyoloji, İstisnai Davranış, Öz Bildirim, Ankara Üniversitesi, Özge Selen Avcı.

Özinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal versiyonunun kullanımı izinleri, telif hakkı sahibi kuruluş veya yazara aittir. Ölçeğin Türkçe uyarlama ve geçerlik çalışması 2020 yılında tamamlanmıştır. Ölçeği bilimsel araştırmalarda veya klinik uygulamalarda kullanmak isteyenlerin, sorumlu yazar Özge Selen Avcı ile iletişime geçerek kullanım izni ve olası ücretlendirme koşulları hakkında bilgi almaları gerekmektedir.

Kaynaklar

Avcı, Ö. S. (2020). *Günlük Yaşam İstisnai Davranış Ölçeği'nin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması*. Ankara Üniversitesi, Ankara.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

The original PDF can be downloaded here: [gunluk-yasam-isitsel-davranis-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/gunluk-yasam-isitsel-davranis-olcegi-toad.pdf)

Günlük Yaşam İstisnai Davranış Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Madde Sayısı: 24 madde

Derecelendirme: (0: Hiçbir Zaman, 1: Hemen Hemen Hiçbir Zaman, 2: Nadiren, 3: Bazen, 4: Sıklıkla, 5: Hemen Hemen Her Zaman, 6: Her Zaman)

Madde 9.:Normal ses seviyesiyle konuŕur.

ARABPSYCHOLOGY.COM